

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา
Online Social Network Using Behavior among Nursing Students of
Boromarajonanic College of Nursing, Songkhla

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ¹ (พย.ม.) Trongrit Thongmeekhaun (M.N.S.)

สกุณตลา แซ่เตียว² (ศศ.ม.) Sakuntala Saetiauw (M.A.)

วารินทร์ลดา จันทวีเมือง² (พย.ม.) Varinlada Juntaveemuang (M.N.S.)

ทิพย์สุนทร กิจรุ่งโรจน์² (พย.ม.) Tipsukon Kitrungrote (M.N.S.)

จินตวีร์พร แป้นแก้ว² (ศษ.ด.) Jintaweeporn Paenkaew (Ph.D.)

Received: June 16, 2020

Revised: November 18, 2020

Accepted: December 30, 2020

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงพรรณานี้เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 188 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยคำนวณตามสัดส่วนประชากรของแต่ละชั้นปีเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาพยาบาล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ได้เท่ากับ .97 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ เท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านบันเทิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.54) ด้านการศึกษา และด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.17$, S.D.=0.80 และ $\bar{x}=3.13$, S.D.=0.66 ตามลำดับ)

จากผลการวิจัย วิทยาลัยพยาบาลควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สอดแทรกด้านความบันเทิง เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษาและการสื่อสารมากขึ้น

คำสำคัญ : พฤติกรรม เครือข่ายสังคมออนไลน์ นักศึกษาพยาบาล

¹อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา

Corresponding author: trongritthongmeekhaun: e-mail: trongrit2514@gmail.com

²อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา

Abstract

The purpose of this descriptive research was to determine the level of online social network using behavior among nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Songkhla. Sample were 188 of the first to third year nursing students enrolled, in academic year 2018 and selected by proportional stratified random sampling. Instrument was questionnaire of online social network using behavior among nursing students, which was content validated by a panel of 5 experts yielding CVI of .97. Reliability was tested by Cronbach alpha coefficient yielding a value of .88. Data were analyzed using descriptive statistics. Results revealed as follows; Overall, the sample had a moderate level of online social network using behavior ($\bar{x}=3.33$, S.D.=0.42). When considering each aspect, it was found that, entertainment aspect was at a high level ($\bar{x}= 3.73$, S.D.=0.54). Education and communication aspect was at a moderate level ($\bar{x}=3.17$, S.D.=0.80 and $\bar{x}= 3.13$, SD=0.66 respectively).

Therefore, from findings, nursing college should apply teaching online social network using and include entertainment to promoting nursing students' appropriate online social network using in education and communication.

Keywords: Behavior, Online social network, Nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การติดต่อสื่อสาร เป็นสิ่งจำเป็นหลักในการดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งจะต้องมีการสื่อสารกันทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่มเพื่อเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยการสื่อสารที่ใช้ เช่น การพบปะ การพูดคุยหรือการสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ในอดีตสื่อต่างๆ ยังไม่มีมากนักและไม่ทันสมัยเหมือนเช่นปัจจุบันซึ่งถูกสร้างขึ้นมามากมายและมีอิทธิพลคล้ายเข็มทิศที่คอยกำหนดวิถีชีวิตให้กับมนุษย์แบบไม่รู้ตัวโดยสื่อทำให้มนุษย์เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ สะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายมนุษย์จึงหันมาใช้สื่อกันมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อในรูปแบบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารที่มีการเชื่อมโยงกันหลายคน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมหรือกลุ่มคนที่มีกิจกรรมต่างๆ และความสนใจที่คล้ายกัน มีการตอบโต้สื่อสารกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต เช่น เฟซบุ๊กไลน์ทวิตเตอร์ยูทูป อีเมล เป็นต้นเครือข่ายสังคมออนไลน์จึงเป็นช่องทาง

ที่นิยมในการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็น และการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การศึกษา บันเทิง ธุรกิจ การเมือง เป็นต้น มนุษย์จึงให้ความสำคัญกับเครือข่ายสังคมออนไลน์มากจนกลายเป็นกิจวัตรประจำวันของชีวิตตน และหลายคนไม่สามารถขาดสิ่งเหล่านี้ได้เลย (ปณิชา นิตพรมงคล, 2553)

จากการรวบรวมสถิติพบว่า ในปี 2561 คนไทยมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุดในโลก กล่าวคือมีผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ถึง 51 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึง ร้อยละ 11 โดยส่วนใหญ่ใช้ผ่านโทรศัพท์มือถือ ใช้งานทุกวัน (ร้อยละ 90) และ การใช้เฉลี่ยวันละ 3 ชั่วโมง 10 นาที (We are social, 2018) ซึ่งคนไทยเหล่านั้นใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การทำงาน และการเรียน ซึ่งการใช้มากน้อยแค่ไหนแล้วแต่ตามความจำเป็นและความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ค่านิยมและวัฒนธรรม นวัตกรรมและเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจและสังคม (ประวิตร จันทร์อัป, 2561) ทั้งนี้ หากบุคคลใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเกินไป หรือมีพฤติกรรมการใช้ที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดโทษ หรือผลกระทบต่อบุคคลนั้นได้โดยเฉพาะในกลุ่ม วัยรุ่น อายุ 15-24 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์มากที่สุด (ร้อยละ 80.30) ส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมด้านโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างความบันเทิง (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์, 2560) โดยผลกระทบต่อที่เกิดจากการ ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พบบ่อยๆ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย เช่น ปวดตา ตาพร่ามัว ปวด เมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดข้อ เป็นต้น 2) ด้านอารมณ์ เช่น รู้สึกหงุดหงิด หดหู่ กระวนกระวาย เป็นต้น 3) ด้าน สังคม เช่น การมีส่วนร่วมของคนในสังคมลดน้อยลง การละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล เป็นต้น และ 4) ด้านการเรียนหรือการทำงาน เช่น สมาธิสั้น ไม่มีสมาธิ ขณะเรียนผลการเรียนต่ำลง เป็นต้น (เสาวภาคย์ แห ลมเพชร, 2559; ประวิตร จันทร์อัป, 2561) ซึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก และวัยรุ่น พบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่ เหมาะสมสามารถก่อให้เกิดผลเสียตามมาได้ ดังนี้ 1) ทำให้มีเวลาในการเรียนและพัฒนาตนเองในด้าน ต่างๆ ลดลง ทักษะทางสังคมลดลงและมีผลต่อ สุขภาพ 2) การถูกหลอกลวงเด็กและวัยรุ่นสามารถ ถูกหลอกลวงผ่านอินเทอร์เน็ตได้ และ 3) การถูกกลั่น แก่ลงในโลกไซเบอร์ (ชาญวิทย์ พรนภดล, ศิริไชย หงษ์สงวนศรี, ณ์ทธร พิทยรัตน์เสถียร, ทรงภูมิ เบญญากร, คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์ และโชษิตา ภาวสุทธิไพศิฐ, 2557)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี สงขลา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี ความใฝ่รู้ สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดย จัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม หลักสูตรที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ การแก้ไข ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลาโดยการ เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถใช้เทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2556) จึงจำเป็นต้องใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อ เป็นแหล่งในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอก ห้องเรียน ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา ได้จัดการจัดการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญใน การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ พัฒ นา บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตาม แนว คิ ด Teach Less, Learn More (TLLM) ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดการเรียน การสอนโดยใช้เทคโนโลยี ซึ่งผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้และสนับสนุนการ เรียนรู้โดยการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อการสอน โสตทัศนูปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งาน และทันสมัย เพื่อเอื้อต่อ การเรียนรู้โดยเฉพาะสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ แต่จากการสอบถาม ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เบื้องต้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ ความบันเทิง สอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง พฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล แห่งหนึ่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ ความบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อการศึกษา และเพื่อการสื่อสาร (ชนัดดา ปราดเปรื่อง และคณะ, 2559)

ผลการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ นักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาในนักเรียนและ นักศึกษาที่ไม่ใช่นักศึกษาพยาบาล ส่วนการศึกษาใน

นักศึกษาพยาบาลยังมีน้อย โดยเฉพาะนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างจากนักศึกษาทั่วไปและนักศึกษาพยาบาลสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเชิงพรรณานี้ โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา เนื่องจากมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีออนไลน์ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลในการวางแผนและส่งเสริมพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาพยาบาลและสถาบันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านบันเทิง และด้านการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากการทบทวนงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์, 2554; พรรณีการ์ พุ่มจันทร์, นุชจริย์ หงส์เหลี่ยม และพัชดาพรรณ อุดมเพ็ชร, 2558; เสาวภาคย์ หลลมเพ็ชร, 2559) ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Check List

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 9 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Check List

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 3 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านการศึกษา และ 3) ด้านความบันเทิง รวมทั้งหมด 15 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนปฏิบัติมากที่สุดให้ 5 คะแนนปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index [CVI]) ได้เท่ากับ .97 คะแนน นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ที่ไม่ใช่ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ .88

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็น นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2561วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 365 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1จำนวน 78 คน ชั้นปีที่ 2จำนวน 157 คนและชั้นปีที่ 3 จำนวน 130 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 188 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยคำนวณตามสัดส่วนประชากรของแต่ละชั้นปี (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 40 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 81 คนและชั้นปีที่ 3 จำนวน 67คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) ดังนี้

- 1) คำนวณหาช่วงที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง ได้เท่ากับ 2
- 2) สุ่มเลขที่ตั้งต้นของประชากรแต่ละชั้นปี มาเป็นกลุ่มตัวอย่างเริ่มแรกได้เลขที่ 4

3) กำหนดกลุ่มตัวอย่างเลขที่ต่อไปห่างทีละ 2 คือ เลขที่ 6, 8, 10, 12, ... ตามลำดับจนครบ จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หมายเลขรับรอง BCNSK 7/2562 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ประสานผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล 2) ชี้แจงผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ขั้นตอน การเก็บข้อมูลวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย และ 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

2) วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลผล 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งโดยรวมและรายด้านดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.79	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.80-2.59	อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.60-3.39	อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.40-4.19	อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.20-5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n=188)

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	17	9.04
หญิง	171	90.96
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	40	21.28
ชั้นปีที่ 2	80	42.55
ชั้นปีที่ 3	68	36.17
3. อายุ (ปี)		
<19	13	6.92
19-22	162	86.17
>22	13	6.91
4. ภูมิลำเนา		
จังหวัดสงขลาหรือใกล้เคียง	46	24.47
ไม่ใช่จังหวัดสงขลาหรือใกล้เคียง	142	75.53
5. รายรับเฉลี่ยต่อเดือน(บาท)		
<5,000	128	68.09
5,000-10,000	57	30.32
>10,000	3	1.59

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.96) กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 42.55) อายุระหว่าง 19-22 ปี (ร้อยละ 86.1) มีภูมิลำเนาไม่ใช่อำเภอเมืองสงขลา

หรือใกล้เคียง (ร้อยละ 75.53) มีรายรับเฉลี่ยน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 68.09)

2. ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง (n=188)

ข้อมูลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อุปกรณ์การสื่อสารที่ใช้		
สมาร์ทโฟน	186	98.94
คอมพิวเตอร์	2	1.06
2. แหล่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ใช้		
วิทยาลัย	28	14.89
ส่วนตัว	160	85.11
3. รายจ่ายค่าอินเทอร์เน็ตที่ใช้ (บาท)		
<100	25	13.30
100-300	51	27.13
301-500	71	37.76
>500	41	21.81
4. สถานที่ใช้		
ห้องเรียน/อาคารเรียน	22	11.70
หอพัก	166	88.30
5. วันที่ใช้		
วันเปิดเรียน	49	26.06
วันหยุดเรียน	139	73.94
6. ช่วงเวลาการใช้ในแต่ละวัน		
ช่วงกลางวัน	7	3.72
ช่วงกลางคืน	181	96.28
7. จำนวนเวลาที่ใช้ต่อสัปดาห์ (วัน)		
<3	1	0.53
3-5	10	5.32
>5	177	94.15
8. จำนวนเวลาที่ใช้ต่อวัน (ชั่วโมง)		
<3	5	2.66
3-5	63	33.51
>5	120	63.83
9. จำนวนครั้งการใช้ในแต่ละวัน (ครั้ง)		
<3	5	2.66
3-5	129	68.62
>5	54	28.72

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สมาร์ทโฟน (ร้อยละ 98.94) สัญญาณอินเทอร์เน็ตส่วนตัว (ร้อยละ 85.11) มีรายจ่ายในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มากที่สุด 301-500 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 37.76) ส่วนใหญ่ใช้ที่หอพัก (ร้อยละ 88.30) ใช้ในวันหยุด (ร้อยละ 73.94)

และใช้ในชวงกลางคืน (ร้อยละ 96.28) โดยใช้เวลาที่มากกว่า 5 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 94.15) จำนวนเวลาที่ใช้มากที่สุด มากกว่า 5 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 63.83) และจำนวนครั้งการใช้ มากที่สุด 3-5 ครั้งต่อวัน (ร้อยละ 68.62)

3. ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและรายด้าน (n=188)

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมสังคมออนไลน์	\bar{x}	S.D	ระดับพฤติกรรม
ด้านการสื่อสาร	3.13	0.66	ปานกลาง
ด้านการศึกษา	3.17	0.80	ปานกลาง
ด้านความบันเทิง	3.73	0.54	มาก
โดยรวม	3.33	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านบันเทิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.54) ส่วนพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษาและด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.17$, S.D.=0.80 และ $\bar{x}=3.13$, SD=0.66 ตามลำดับ)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบันเทิงอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการศึกษาและด้านการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

อธิบายได้ว่า ปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ประกอบกับมีรูปแบบในการให้บริการที่หลากหลาย ทำให้ใช้งานได้ง่ายสะดวกและรวดเร็วทั้งนี้แต่ละบุคคลจะมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับดังนี้

- 1) ลักษณะส่วนบุคคลโดยลักษณะส่วนบุคคลเป็นปัจจัยพื้นฐานของบุคคลที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ เช่น เพศ อายุ เป็นต้น รวมถึงแรงจูงใจ ซึ่งเป็นแหล่งของสิ่งที่กระตุ้นหรือจูงใจบุคคล และความสามารถในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้จึงสามารถใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐาน

ของกลุ่มซึ่งปัจจุบันมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มและทำงานร่วมกันมากขึ้นทำให้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบหนึ่งที่เอื้อต่อการรวมกลุ่มกันทำให้บุคคลได้เห็นประโยชน์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นๆ ทำให้มีผู้ใช้งานเครือข่ายในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น 3) ทศนคติเกี่ยวกับความไว้วางใจความปลอดภัยของระบบและความเป็นส่วนตัว ซึ่งความไว้วางใจถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนความรู้และเปิดเผยข้อมูลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 4) การได้รับประโยชน์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถติดต่อกับเพื่อน คนรู้จัก ตลอดจนได้รู้จักเพื่อนใหม่ๆ ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับบุคคลอื่นๆ และ 5) คุณค่าทางด้านความบันเทิงเมื่อผู้ใช้บริการมีความรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกในการใช้เทคโนโลยีสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็จะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจมีความตั้งใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันมากขึ้นและทำให้มีการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง (นักสกร กรวยสวัสดิ์, 2553) แต่เนื่องจากการเป็นนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลาซึ่งเป็นวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีบริบทแตกต่างจากนักศึกษาสาขาหรือสถาบันอื่นเช่นต้องพักในหอพักวิทยาลัย มีความเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบในทุก ๆ ด้านมีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาเป็นจำนวนมาก เป็นต้น รวมถึงนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตส่วนตัว (ร้อยละ 85.11) ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่าย จึงทำให้นักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของพรณิการ์ พุ่มจันทร์และคณะ (2558) เรื่องพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแพทย์ระดับปริญญาตรีของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบว่า นักศึกษาแพทย์มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับ

ปานกลาง แต่ขัดแย้งกับทิพย์วรรณ รัตนธำรงพรรณ (2558) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนและนักศึกษาในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านบันเทิงอยู่ในระดับมาก

อธิบายได้ว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในด้านบันเทิงทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกในการใช้เทคโนโลยีผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ มีความตั้งใจในการใช้งานมากขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง (นักสกร กรวยสวัสดิ์, 2553) และลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ โดยเพศหญิงจะมีการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ทั้งด้านความคิดเห็นด้านความรู้สึกและด้านการกระทำมากกว่าเพศชาย ทำให้มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้านความบันเทิงมากกว่าเพศชาย (ขวัญจิต ตาน้อย, 2553) และช่วงวัยโดยพบว่า กลุ่มวัยรุ่นมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมด้านโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างความบันเทิง (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2560)ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.96) ทุกคนมีอายุระหว่าง 18-24 ปี สอดคล้องกับการวิจัยของอรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์ (2554) เรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐพบว่าพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษابันเทิงของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของพรณิการ์ พุ่มจันทร์ และคณะ (2558) เรื่องพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแพทย์ระดับปริญญาตรีของคณะแพทยศาสตร์ศิริราช

พยาบาล พบว่า นักศึกษาแพทย์มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ด้านบนถึงอยู่ในระดับปานกลาง

3. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

อธิบายได้ว่า การเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามหลักสูตรจะมีการเรียนการสอนที่เข้มงวดขึ้นตามลำดับชั้นปี เมื่อเข้าสู่ชั้นปีที่ 2 จะมีการเรียนการสอนที่มีเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเนื้อหาจากวิชาพื้นฐานมาเข้าสู่วิชาทางการพยาบาลมากขึ้น เนื้อหาที่เรียนเริ่มมีความยากและเข้มข้นมากยิ่งขึ้น นักศึกษาพยาบาลจึงต้องค้นคว้าหาความรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มเติมเพื่อนำมาทำความเข้าใจหรือทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เพราะสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่เข้าถึงง่าย สามารถกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจเปลี่ยนแปลงความคิดได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว เป็นเทคโนโลยีที่เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้เรียนไปแล้ว (เขมณัฐ มิ่งศิริธรรม, 2556) สอดคล้องกับการวิจัยของ อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษาของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของทิพย์วรรณรัตน์ อารังพรหม (2558) เรื่องศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนและนักศึกษาในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่าพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านวิชาการ นักเรียนและนักศึกษาในอำเภอแกลง อยู่ในระดับมาก

4. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับต่ำสุด

อธิบายได้ว่า มนุษย์มีศักยภาพ และความ ต้องการที่จะพัฒนาตนเองจนเต็มขีดความสามารถ โดยความต้องการในการพัฒนาตนให้เป็นจริงมีความ

ต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่นได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม (Abraham Maslow, 1943) ทั้งนี้ลักษณะของนักศึกษาพยาบาลจะอาศัยในหอพักนักศึกษา ทำให้การรับข้อมูลข่าวสาร หรือติดต่อสื่อสารทางช่องทางปกติค่อนข้างยุ่งยาก การติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์จึงเป็นตัวเลือกที่นักศึกษาเลือกใช้เพื่อรับข่าวสารหรือใช้ติดต่อสื่อสาร เนื่องจากสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย และสามารถสนทนาผ่านวิดีโอคอลเห็นคู่สนทนาได้ ร่วมกับนักศึกษาส่วนใหญ่ ภูมิลำเนาไม่ได้อยู่ในจังหวัดสงขลาหรือจังหวัดใกล้เคียง (ร้อยละ 72.86) จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสื่อสารกับเพื่อนเก่า ครอบครัว หรือบุคคลอื่น ๆ แต่เนื่องจากการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ยังมีข้อจำกัด เช่น มีโอกาสที่จะได้รับข้อมูลที่ผิดเพี้ยนไม่น่าเชื่อถือ ทั้งบุคคลที่ต้องการสื่อสารด้วยหรือผู้ที่ต้องการสื่อสารเองไม่สามารถเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลา หรืออุปสรรคจากความไม่เสถียรของเครือข่ายสังคมออนไลน์ จึงทำให้เลือกการสื่อสารช่องทางอื่น ๆ ด้วย จึงทำให้ระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับที่น้อยกว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านความบันเทิงและด้านการศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของพรรณิการ์ พุ่มจันทร์ และคณะ (2558) เรื่องพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแพทย์ระดับปรีคลินิกของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลพบว่านักศึกษาแพทย์มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ขัดแย้งกับการวิจัยจุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์, ขจร ฝ้ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพูนทรัพย์ และวัลลภา จันทรดี

(2560) เรื่องพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พบว่า นักศึกษามีการใช้ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

วิทยาลัยพยาบาล โดยกลุ่มงานกิจการนักศึกษาและกลุ่มวิชาการ ควรลดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านบันเทิง และส่งเสริมพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจจัดทำหรือจัดหาสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแต่สอดแทรกด้านบันเทิงให้แก่ นักศึกษาใช้งานเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้งานด้านการศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ควรขอความร่วมมือผู้อาจารย์ผู้สอนให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ประกอบการเรียนเพิ่มเติมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือดูวิดีโอเพื่อการศึกษา ส่วนพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการสื่อสารซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับต่ำสุดกลุ่มอำนวยการ ควรปรับปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เสถียรเพื่อให้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะกับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางหรือรูปแบบในการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาหรือการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการวิจัยเชิงลึกมาวางแผนและส่งเสริมพฤติกรรมแต่ละด้านให้ชัดเจนและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญวิทย์ ตาน้อย. (2553). *พฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม. (2556). Social Media สื่อสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา. *วารสาร Veridian E-Journal*, ปีที่ 6(1), 72-81.

- จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์, ขจร ฝ้ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพูนทรัพย์ และวัลลภา จันทรี. (2560). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว.*, ปีที่10(2), 16-31.
- ชนิดดา ปราชญ์เป็รื่อง,ชนิกานต์ธนธรรมพิทักษ์, ชลลดา ทับทิม, ขาริพหลิมานัน, ชิษญาสุ์ นาแจ้ง, ชิดชนก ไปทับทิม, ชูติกาญจน์ สุขหอม และชุตินา บุญมี. (2559). *พฤติกรรมกรการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง*. รายงานวิจัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา: สงขลา.
- ชาวนวิทย์ พรนภดล, ศิริไชย หงษ์สงวนศรี,ณัทร พิทยรัตน์เสถียร, ทรงภูมิ เบญญากร,คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์ และโซษิตา ภาวสุทธิไพศู.(2557). *การใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร:มีเดียโซน พรินต์ติ้ง.
- ทิพย์วรรณ รัตนธำรงพรรณ. (2558). *การศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนและนักศึกษาในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. สืบค้นเมื่อ20 มกราคม 2562, จาก <http://www.com2best.com/02.pdf>.
- นภัสกร กรวยสวัสดิ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, ปีที่ 28(3), 80-88.
- ปณิชา นิตีพรมงคล. (2553). *พฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการประชาสัมพันธ์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประวีตร จันทรอัป. (2561). *พฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพิษณุโลก*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรณิการ์ พุ่มจันทร์, นุชจริยหงษ์เหลี่ยม และพัชดาพรรณ อุดมเพ็ชร.(2558). พฤติกรรมกรใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแพทยระดับปริคlinik คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. *เวชบนัทกศิริราช*,ปีที่ 8(1), 27-35.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างกรเรียนรู้อู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.

เสาวภาคย์ แผลมเพชร. (2559). พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี. *สุทธิปริทัศน์*, ปีที่ 30(93), 116-130.

สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2560). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2560*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์. (2554). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30: 607-610.

Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Journal Psychology Review*, 50, pp. 370-396.

We are social. (2018). *Global Digital Report 2018*. Retrieved 7 September 2018, from <https://digitalreport.wearesocial.com/>